

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA
NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Varaždin, studeni 2016.

SADRŽAJ

	stranica
PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I POSTUPCI REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA	5
Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama	9
Registri i evidencije	11
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	13
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	21
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA	22
OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE	24

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/16-10/43

URBROJ: 613-07-16-25

Varaždin, 8. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM
SIROVINAMA NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Međimurske županije (dalje u tekstu: Županija).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. ožujka do 8. studenoga 2016.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije, koje je u nadležnosti Ureda državne uprave u Međimurskoj županiji (dalje u tekstu: Ured državne uprave). Prema odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14), Ured državne uprave je tijelo nadležno za rudarstvo za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploataciju), naplatu prihoda od naknada za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje evidencija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina te sanacija prostora nakon završetka izvođenja rudarskih radova na području Županije od 2013. do 2015.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s donesenim propisima, planovima i unutarnjim procedurama vezanim uz koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti prikupljanje podataka o eksploataciji mineralnih sirovina
- ocijeniti dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima
- ocijeniti pravilnost obračuna naknade za mineralne sirovine
- ocijeniti provedbu nadzora nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknade za mineralne sirovine te izvršavanjem ugovora o dodjeli koncesija
- ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, podaci iz Rudarsko-geološke studije i Prostornog plana Županije o lokacijama predviđenim za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, podaci iz Registra koncesija koji vodi Ministarstvo financija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na području Županije, podaci iz sudskog i obrtnog registra o koncesionarima i ovlaštenicima istražnih prostora i eksploatacijskih polja te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju gospodarenje mineralnim sirovinama, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, rješenja, odluke, ugovori) vezana uz gospodarenje mineralnim sirovinama
- provjereno je prikupljanje podataka i vođenje propisanih registara, zbirki isprava i evidencija
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima vezanim uz gospodarenje mineralnim sirovinama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li izrađena rudarsko-geološka studija za Županiju te doneseni odgovarajući planovi i unutarnje procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina?
- Je li ustrojen registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja i jesu li cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima?
- Dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima?
- Obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način te provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine?
- Provodi li se kontinuirani nadzor rada koncesionara i izvršavanja obveza rudarskog gospodarskog subjekta?
- Provode li se sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi?

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su doneseni odgovarajući planovi i procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina, ako su ustrojeni registri i cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, ako je dodjeljivanje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina provedeno u skladu s propisima, ako se obračun i naplata naknada za mineralne sirovine obavljaju na propisani način, ako se provodi nadzor u svim fazama obavljanja rudarskih radova te ako je provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na gospodarenje mineralnim sirovinama.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod donošenja planova, dodjele koncesija, naplate prihoda, vođenja registra i cjelovitosti evidencija o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajnije nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja u postupcima dodjele koncesija, naplate naknade za koncesije, vođenju registra i odgovarajućih evidencija, uspostave odgovarajućeg nadzora u svim fazama istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te postupcima sanacije prostora.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Normativno uređenje	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su godišnji i srednjoročni (trogodišnji) planovi davanja koncesija te dostavljeni Ministarstvu financija
Registri i evidencije	<ul style="list-style-type: none"> ○ vode se propisane evidencije u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama ○ podaci se sustavno i pravodobno prikupljaju i pravilno unose u propisane registre ○ evidencije su cjelovite i međusobno usklađene ○ provodi se nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka ○ podaci za potrebe analize i izvješćivanja su točni i vjerodostojni ○ rudarski gospodarski subjekti, kao ovlaštenici istražnih prostora i eksploatacijskih polja dostavljaju nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina ○ koncesionari vode evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina te Uredu državne uprave dostavljaju podatke o godišnjoj eksploataciji
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaposlen je dovoljan broj zaposlenika na poslovima iz područja rudarstva ○ zaposlenici su educirani za obavljanje poslova iz područja rudarstva ○ postupak pri dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan ○ raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje propisane odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ postupci javnog nadmetanja radi davanja koncesije provode se na način propisan odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ redovito se prati izvršenje ugovora o koncesiji i aktivnosti koncesionara ○ obračun i naplata naknada za mineralne sirovine provodi se na propisani način ○ dostavljaju se podaci o otkopanoj/pridobivenoj količini te tržišnoj vrijednosti prodane mineralne sirovine ○ provjerava se realnost iskazivanja tržišne vrijednosti i količine otkopane/pridobivene mineralne sirovine ○ prati se plaćanje naknada za mineralne sirovine, poduzimaju se mjere naplate potraživanja te provjerava učinkovitost poduzetih mjera ○ obavljaju se kontrole eksploatiranih količina mineralnih sirovina koje su prijavili koncesionari ○ uspostavljena je učinkovita suradnja nadležnih tijela u svim aktivnostima vezanim uz eksploataciju mineralnih sirovina ○ sastavlja se godišnje izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te se dostavlja Ministarstvu financija ○ o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavještava se nadležno državno odvjetništvo ○ provodi se nadzor nad protupravnim eksploatacijama te mjere radi učinkovitog sprječavanja protupravnih eksploatacija ○ obračunava se naknada štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi tijekom izvođenja rudarskih radova na istražnom prostoru ili eksploatacijskom polju te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova ○ u postupku davanja koncesije utvrđuje se iznos troškova sanacije, pribavljaju se jamstva za troškove sanacije te se redovito provjerava valjanost jamstava ○ nadležna tijela provode nadzor nad provedbama sanacije ○ provode se izvanredne sanacije prostora kada ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu ○ poduzimaju se mjere radi sanacije prostora putem treće osobe, kada to ne učini rudarski gospodarski subjekt ○ poduzimaju se pravne radnje pred sudom radi prisilne sanacije

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12).

Zakonom o rudarstvu, koji je stupio na snagu u svibnju 2013., uređeno je gospodarenje mineralnim sirovinama i planiranje rudarske gospodarske djelatnosti, istraživanje i utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, izrada i provjera rudarskih projekata, eksploatacija mineralnih sirovina, davanje koncesije za eksploataciju, građenje i uporabu rudarskih objekata i postrojenja, izrada rudarskih planova i izvođenje rudarskih mjerenja, sanacija otkopanih prostora, naknada za koncesiju, naknada štete, mjere osiguranja, sigurnosti i zaštite, stručna sprema za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, upravni i inspeksijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

Mineralne sirovine, u smislu Zakona o rudarstvu, su:

1. energetske mineralne sirovine:
 - 1.1. ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)
 - 1.2. fosilne gorive tvari: ugljen (treset, lignit, smeđi ugljen, kameni ugljen), asfalt i uljni škrljavci; radioaktivne rude; geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama
2. mineralne sirovine za industrijsku preradbu: grafit, sumpor, barit, tinjci, gips, kreda, kremen, kremeni pijesak, drago kamenje, bentonitna, porculanska, keramička i vatrostalna glina, feldspati, talk, tuf, mineralne sirovine za proizvodnju cementa, karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu, silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu, sve vrste soli (morska sol) i solnih voda, mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama, brom, jod, peloidi
3. mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala: tehničko-građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac), građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta, građevni pijesak i šljunak iz morskog dna, ciglarska glina
4. arhitektonsko-građevni kamen
5. mineralne sirovine kovina.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se otkopavanje ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta i njihovo oplemenjivanje, a dozvoljena je samo unutar utvrđenog eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i u granicama provjerenog rudarskog projekta na temelju kojeg je dana koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra, koja je potrebna za eksploataciju mineralnih sirovina.

Postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, uređuju se Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

Davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se prema odredbama Zakona o rudarstvu, na temelju jednog javnog nadmetanja u jedinstvenom postupku koji se sastoji od četiri faze i to: postupka radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, postupka radi davanja odobrenja za istraživanje, postupka radi utvrđivanja eksploatacijskog polja te postupka radi davanja koncesije za eksploataciju. Koncesija se daje na zahtjev fizičkoj ili pravnoj osobi, na način određen Zakonom o koncesijama, koja je na javnom nadmetanju odabrana kao najpovoljniji ponuditelj, pod uvjetom da se nakon završetka istražnih radova potvrde rezerve mineralnih sirovina, utvrdi eksploatacijsko polje u skladu s lokacijskom dozvolom te da fizička ili pravna osoba ispunjava druge propisane uvjete. Iznimno, ako na određenom području već postoji utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik je Republika Hrvatska, raspisuje se javno nadmetanje za davanje koncesije.

Sve postupke koji čine pojedinu fazu jedinstvenog postupka za davanje koncesije provodi jedno tijelo nadležno za rudarstvo, kao davatelj koncesije, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Prema odredbi članka 8. Zakona o rudarstvu, za energetske mineralne sirovine, mineralne sirovine za industrijsku preradu, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina nadležno je Ministarstvo gospodarstva, kao ministarstvo nadležno za rudarstvo, dok su za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala nadležni uredi državne uprave u županijama.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o provođenju javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako ocijeni da postoji potreba za utvrđivanjem pojedinačnih rezervi mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na nekom prostoru, koji je dokumentima prostornog uređenja planiran za izvođenje rudarskih radova i utvrđivanjem njihove gospodarske iskoristivosti ili povodom prijedloga fizičke ili pravne osobe registrirane za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala.

Raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripreme radnje koje se prema odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu osobito odnose na imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju, izradu studije opravdanosti davanja koncesije ili analize davanja koncesije, procjenu vrijednosti koncesije, izradu dokumentacije za nadmetanje, određivanje jamstva za ozbiljnost ponude, određivanje visine novčane naknade za uvid i otkup dokumentacije za nadmetanje, određivanje posebnih uvjeta i ograničenja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, određivanje granica istražnog prostora, određivanje vrste i količine istražnih radova te određivanje rokova i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju. Davatelj koncesije imenuje do sedam članova stručnog povjerenstva za koncesiju odgovarajuće struke, koji ne moraju biti zaposlenici davatelja koncesije. Stručno povjerenstvo za koncesije o svom radu vodi zapisnik, a zadaci su mu suradnja s davateljem koncesije pri provođenju pripremnih radnji za davanje koncesije, ocjena pristiglih ponuda, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili o poništenju postupka davanja koncesije i obrazloženje tih prijedloga te obavljanje svih drugih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije.

Postupak javnog nadmetanja radi davanja koncesije započinje danom slanja na objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije odnosno o namjeri odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a završava s izvršnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka javnog nadmetanja.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju donosi ured državne uprave u županiji na prijedlog stručnog povjerenstva. Ured državne uprave u županiji donosi i sve druge odluke u jedinstvenom postupku za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Nakon donošenja odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja slijedi postupak radi davanja odobrenja za istraživanje, koje se provodi radi utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina. Rješenje o odobrenju za istraživanje donosi se na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, a istraživanje je dopušteno unutar istražnog prostora određenog rješenjem. Podaci o odobrenim istražnim prostorima za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar istražnih prostora koji vodi ured državne uprave u županiji.

Rješenje kojim se utvrđuje i ovjerava količina i kakvoća rezervi mineralnih sirovina donosi povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina na temelju prijedloga rudarskog gospodarskog subjekta, koji uključuje dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Navedeno povjerenstvo osniva i njegove članove imenuje rješenjem ministar nadležan za rudarstvo iz redova djelatnika ministarstva nadležnog za rudarstvo, te drugih znanstvenih i stručnih djelatnika.

Nakon završetka istražnih radova i donošenja rješenja o utvrđivanju rezervi mineralnih sirovina pokreće se postupak za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala donosi ured državne uprave u županiji po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenika istražnog prostora. Eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina i ne mogu se odobriti ovlašteniku na rok duži od 40 godina.

Nakon što prestanu prava ovlaštenika, ured državne uprave u županiji može raspisati novo javno nadmetanje za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar eksploatacijskih polja koji vodi ured državne uprave u županiji.

Nakon utvrđivanja eksploatacijskog polja pokreće se postupak za donošenje odluke o davanju koncesije i sklapanju ugovora o koncesiji. Ured državne uprave u županiji donosi odluku o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na temelju zahtjeva koji podnosi rudarski gospodarski subjekt kao ovlaštenik eksploatacijskog polja koji je odabran kao najpovoljniji ponuditelj za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako su dovršeni istražni radovi, potvrđene rezerve mineralne sirovine, utvrđeno eksploatacijsko polje sukladno lokacijskoj dozvoli ishodenoj od nadležnog tijela za prostorno uređenje te ispunjeni drugi uvjeti propisani odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama.

Odluka o koncesiji dostavlja se rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija uz nacrt prijedloga ugovora o koncesiji, ministarstvu nadležnom za rudarstvo, jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na čijim se područjima nalazi eksploatacijsko polje i vlasnicima/posjednicima zemljišnih čestica na kojima se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Na temelju odluke o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ured državne uprave u županiji mora rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija ponuditi na zaključivanje i potpisivanje ugovor o koncesiji. Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara te se utvrđuje iznos i način plaćanja naknade za koncesiju.

Odredbama Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 31/14), propisana je visina minimalne godišnje naknade za mineralne sirovine i omjer raspodjele prihoda od naknade. Naknada za mineralne sirovine sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela, a ukupna naknada koja se plaća jednaka je njihovom zbroju.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja) iznosi 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija površina nije veća od 20 ha, 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina od 20 ha do 50 ha te 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina veća od 50 ha. Obračunava se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog kvartala tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske te se u cijelosti ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje. Ukoliko se eksploatacijsko polje prostire na području više gradova i/ili općina, fikсни dio naknade dijeli se razmjerno površini prostiranja eksploatacijskog polja mineralnih sirovina na području pojedinog grada i/ili općine.

Minimalni iznos varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) iznosi 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena.

Varijabilni dio naknade prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske, a dijeli se na način da 30,0 % pripada općini ili gradu na čijem području se otkopava/pridobiva mineralna sirovina, 20,0 % županiji na čijem području se otkopava/pridobiva te 50,0 % državnom proračunu Republike Hrvatske. Rudarski gospodarski subjekt dužan je dostaviti uredu državne uprave u županiji podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dospijeva petnaestog dana narednog kvartala.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14), naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. skupinu prema indeksu razvijenosti, koja je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske ustupa se u iznosu od 50,0 % gradu, odnosno općini, a 50,0 % županiji na području kojih se obavlja iskorištavanje, a koristi se namjenski za zaštitu okoliša i prirode te za gospodarski razvitak.

Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini je Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama koju donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Propisano je da će Vlada Republike Hrvatske najkasnije u roku tri godine od dana stupanja na snagu Zakona u rudarstvu, odnosno do svibnja 2016. podnijeti prijedlog strategije na usvajanje Hrvatskom saboru. Županije, gradovi i općine dužni su u svojim razvojnim dokumentima osigurati provedbu strategije u roku tri godine od dana usvajanja strategije u Hrvatskom saboru.

Županije su dužne za svoja područja, u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru, izraditi rudarsko-geološke studije koje obuhvaćaju postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina i koje moraju biti u skladu sa Strategijom, te ih dostaviti ministarstvu nadležnom za rudarstvo, ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje i ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode i okoliša u roku 30 dana od usvajanja. Sadržaj i način izrade navedenih studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (Narodne novine 142/13).

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), Strategiju gospodarenja mineralnim sirovinama nije usvojio Hrvatski sabor. Županija nije usvojila Rudarsko-geološka studiju za svoje područje. Tijekom 2007. Hrvatski geološki institut izradio je Resursne osnove mineralnih sirovina na području Međimurske županije (sadrže detaljan opis mineralnih sirovina u smislu geološke građe, kakvoće, količine i upotrebljivosti) koje ne sadrže sve podatke propisane člankom 3. Pravilnika o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija, jer je izrađena prije donošenja navedenog Pravilnika. Prostornim planom Županije, (Službeni glasnik 7/01, 8/01 i 23/10)) određeno je da se eksploatacija šljunka i pijeska obavlja na postojećim odobrenim eksploatacijskim poljima, te na novim lokalitetima Poleve i Prodi i prostoru visoke istraženosti Držimurec-Strelec, a eksploatacija gline na postojećem odobrenom eksploatacijskom polju Šenkovec. Također je određeno da se eksploatacija gline može planirati na prostoru visoke istraženosti Mihovljan-Krištanovec. Na prostorima na kojima se mogu planirati nova eksploatacijska polja i proširenje postojećih, jedinice lokalne samouprave mogu prostornim planovima uređenja planirati obuhvat i uvjete eksploatacije, te namjenu prostora nakon napuštanja eksploatacije. Smještaj novih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina ne može se planirati na visoko vrijednom poljoprivrednom zemljištu, a smještaj na vrijednom poljoprivrednom zemljištu potrebno je izbjegavati. Proširenje postojećih eksploatacijskih polja nije moguće planirati na zaštićenom području i na šumskih površinama.

U tablici broj 1 daju se podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Tablica broj 1

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije

Redni broj	Eksploatacijsko polje	Jedinica lokalne samouprave	Vrsta mineralne sirovine
	1	2	3
1.	Turčišće I	Općina Domašinec	Građevinski šljunak i pijesak
2.	Turčišće II	Općina Domašinec	
3.	Verk-Zavrtje	Grad Mursko Središće	
4.	Galovo-Totovec	Grad Čakovec	
5.	Cirkovljan	Grad Prelog	
6.	Ivanovec	Grad Čakovec i Općina Orehovica	
7.	Kuršanski lug-Poleve	Grad Čakovec	
8.	Poredje	Grad Prelog	
9.	Turčišće	Općina Domašinec	
10.	Držimurec-Strelec	Općina Mala Subotica	
11.	Prodi	Grad Čakovec	
12.	Šenkovec	Općina Šenkovec	Opekarska glina

Prema odredbi članka 56. Zakona o koncesijama, davatelji koncesija dužni su dostaviti Ministarstvu financija godišnji i srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija, koji moraju biti usklađeni. Godišnji plan davanja koncesija sadrži osobito planirani broj koncesija, predviđene vrste i predmete koncesija, rokove na koje se koncesije planiraju dati, pravnu osnovu za davanje koncesije, procijenjenu godišnju naknadu za pojedinu koncesiju, popis ugovora o koncesiji koji istječu u godini na koju se plan odnosi s napomenom za koje se koncesije planira novi postupak davanja koncesije te obrazloženjem razloga za eventualno neplaniranje davanja nove koncesije. U srednjoročnom planu davanja koncesija navode se gospodarska i druga područja u kojima se planiraju dati koncesije, građevine koje će se graditi, odnosno djelatnosti koje će se obavljati na temelju koncesije, planirani rashodi za koncesije i prihodi od koncesija, ocjena očekivane gospodarske koristi od planiranih koncesija te drugi elementi od značaja za provedbu učinkovite politike koncesija.

Ured državne uprave nije izradio plan davanja koncesija za 2013., ali je tijekom 2013. dodijeljena jedna koncesija za eksploataciju šljunka i pijeska. Prema obrazloženju, Ureda državne uprave, dostavljenom Ministarstvu financija u travnju 2014. navedena koncesija nije planirana, a dodijeljena je jer je izmijenjenim prostornim planom Županije predviđeno još jedno eksploatacijsko polje šljunka i pijeska, a potencijalni koncesionar je zatražio davanje koncesije te je u 2013. dodijeljena koncesije nakon provedenog postupka.

Ured državne uprave dostavio je Ministarstvu financija godišnje planove davanja koncesije za 2014. i 2015. te srednjoročni plan davanja koncesije za 2014. do 2016. Navedeni planovi koncesija sadrže elemente propisane Zakonom o koncesijama. U srednjoročnom planu davanja koncesija za 2014. do 2016. i godišnjem planu za 2015. nije planirano davanje koncesija. Obzirom da srednjoročni plan davanja koncesija za 2014. do 2016. i godišnji plan za 2015. sadrži popis jednog ugovora za eksploatacijsko polje Držimurec-Strelec koji istječe u 2015. trebalo je planirati davanje koncesije.

Ugovor o koncesiji za eksploatacijsko polje Držimurec-Strelec zaključen je u kolovozu 2016. na temelju zahtjeva ovlaštenika navedenog eksploatacijskog polja, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva financija.

Državni ured za reviziju predlaže srednjoročnim i godišnjim planovima davanja koncesija planirati davanje koncesija za eksploatacijska polja za koja ugovori o koncesiji istječu u godini za koje se planovi donose.

Registri i evidencije

Prema odredbi članka 145. Zakona o rudarstvu, uredi državne uprave u županijama dužni su voditi registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, evidenciju o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirku isprava te popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala, te prikupljene podatke i spise dostavljati Ministarstvu gospodarstva, koje vodi jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina Republike Hrvatske. Način vođenja registra istražnih prostora, registra eksploatacijskih polja, evidencije o traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirke isprava i popisa rudarskih gospodarskih subjekata propisani su odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima (Narodne novine 142/13).

Prema odredbi članka 57. Zakona o koncesijama, Ministarstvo financija vodi Registar koncesija, odnosno u suradnji s davateljima koncesija prikuplja i evidentira podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, pohranjuje podatke, upravlja bazom podataka, osigurava dostupnost podataka te zaštitu baze podataka i dokumenata pohranjenih u arhivu. Oblik i vođenje Registra koncesija, subjekti upisa, obveznici, postupak upisa ugovora o koncesiji u Registar koncesija, sadržaj i oblik potrebne dokumentacije, unos, izvješća, pohranjivanje, čuvanje i zaštita podataka, te vođenje evidencije o naknadama za koncesiju uređeni su odredbama Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 26/13). Registar koncesija je središnji izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektronička evidencija svih ugovora o koncesijama danim na području Republike Hrvatske te sadrži podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije koje su davatelji koncesija dužni dostavljati na odgovarajućim obrascima i u rokovima propisanim odredbama Pravilnika o Registru koncesija.

Prema odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima, Ured državne uprave vodi registre istražnih prostora i eksploatacijskih polja, zbirke isprava za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje te popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, te Ministarstvu gospodarstva dostavlja podatke o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, odnosno podatke o svim rudarskim gospodarskim subjektima uvedenim u registre, te sve upravne akte kojima se rudarskim gospodarskim subjektima odobrava istraživanje mineralnih sirovina, utvrđuju eksploatacijska polja mineralnih sirovina te daju koncesije za eksploataciju.

U registru eksploatacijskih polja upisano je dvanaest eksploatacijskih polja Turčišće I, Turčišće II, Turčišće, Cirkovljan, Šenkovec, Ivanovec, Poredje, Kuršanski lug-Poleve, Verk-Zavrtje, Galovo-Totovec, Držimurec-Strelec i Prodi.

U registru istražnih prostora upisan je istražni prostor Poredje. Istražni prostor Poredje površine 15 ha nalazi istočno od eksploatacijskog polja Poredje. Odobren je rješenjem iz ožujka 2007., na temelju zahtjeva trgovačkog društva koje obavlja eksploataciju građevinskog šljunka i pijeska na eksploatacijskom polju Poredje. Završno izvješće o istraživanju građevnog šljunka i pijeska u istražnom prostoru Poredje podneseno je u ožujku 2009. Rješenje za istraživanje je isteklo u svibnju 2010. Utvrđene su rezerve građevnog šljunka i pijeska.

Zbirka isprava istražnih prostora i eksploatacijskih polja mineralnih sirovina obuhvaća sve bitne podatke za istražni prostor i eksploatacijsko polje (odluke, zaključke, rješenja, ugovore, zapisnike, očitovanja, pojašnjenja i mišljenja).

U zbirke isprava trebaju biti pohranjeni svi podaci bitni za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje odnosno trebaju biti pohranjeni zahtjevi rudarskih gospodarskih subjekata za odobravanje istražnih prostora i eksploatacijskih polja s pripadajućom dokumentacijom, rješenja o odobrenju istražnih prostora i eksploatacijskih polja, rješenja o potvrdi i ovjeri količine i kakvoće rezervi mineralnih sirovina, rješenja o brisanju rudarskih gospodarskih subjekata kao ovlaštenika iz registra eksploatacijskih polja, jamstva osiguranja naplate naknade za koncesiju, naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji i troškova sanacije eksploatacijskog polja, odluke o davanju koncesije, ugovori o koncesiji, podaci o obračunu i naplati fiksnog odnosno varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine, podaci o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, potvrde rudarske inspekcije i inspekcije zaštite okoliša o sanaciji prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi te drugi dokumenti i podaci.

Popis rudarsko gospodarskih subjekata obuhvaća popis subjekata kojima su izdana odobrenja za istraživanje, rješenja o utvrđivanju eksploatacijskog polja i/ili rješenja za dodatno istraživanje mineralnih sirovina na već utvrđenom eksploatacijskom polju, odnosno koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina.

Ured državne uprave popunio je i dostavio propisane obrasce u Registar koncesija u većini slučajeva, a odnose se na upis ugovora o koncesiji, evidentiranje promjena podataka iz ugovora o koncesiji, utvrđivanje fiksnog i varijabilnog dijela naknada za mineralne sirovine te upis podataka o izvanrednim prestancima ugovora o koncesiji, o stečajnim postupcima nad rudarskim gospodarskim subjektima. Registru koncesija nije podnesen obrazac (Prijava za upis ugovora o koncesiji) za upis ugovora o koncesiji zaključenog 21. prosinca 2015. za eksploataciju mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju Ivanovec.

Prema odredbama Pravilnika o registru koncesija davatelj koncesija je dužan popuniti i dostaviti odgovarajući obrazac, Prijava za upis ugovora o koncesiji, u roku deset dana od potpisivanja ugovora.

S obzirom da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina te je odredbama Zakona o rudarstvu propisana obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te podataka o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina.

Navedene obveze propisane su odredbama članka 52., 55. i 57. Zakona o rudarstvu, prema kojima je rudarski gospodarski subjekt, kao ovlaštenik istražnog prostora ili eksploatacijskog polja, dužan voditi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva dostaviti podatke o rezervama mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine te svakih pet godina od dana dobivanja rješenja o potvrđivanju količina i kakvoće rezervi mineralnih sirovina dostaviti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina, s prijedlogom za razvrstavanje u klase i kategorije, na temelju čega povjerenstvo donosi rješenje kojim potvrđuje i ovjerava količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina.

Također, koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je voditi i evidenciju o godišnjoj eksploataciji i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva i davatelju koncesije dostaviti podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine.

Pojedini koncesionari dostavljali su Uredu državne uprave podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina na obrascu Evidencija o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Ured državne uprave nije pravodobno obavještavao koncesionare o njihovim obvezama koje proizlaze iz zakonskih i podzakonskih propisa o koncesijama i rudarstvu te najvećim dijelom koncesionari nisu dostavljali kontinuirano podatke za svaku godinu eksploatacije, a ured nije pribavljene podatke provjeravao, sistematizirao i analizirao. Obrasci za dostavu podataka o rezervama mineralnih sirovina te o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina propisani su odredbama Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina (Narodne novine 150/13).

Ukupne potvrđene eksploatacijske rezerve mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije do konca 2015., prema podacima prikupljenim od Ureda državne uprave (Rješenja o potvrđivanju kakvoće i količine rezervi) na odobrenim eksploatacijskim poljima u Županiji iznose 26 313 615 m³, od čega se 24 856 985 m³ odnosi na građevni šljunak i pijesak, a 1 456 630 m³ na opekarsku glinu. Prema podacima iz obrazaca (Podaci o rezervama mineralnih sirovina) i podacima koncesionara do konca 2015. eksploatirano je 1 109 928 m³, te eksploatacijske rezerve iznose 25 203 687 m³ mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala, od čega se 23 794 705 m³ odnosi na građevni šljunak i pijesak, a 1 408 982 m³ na opekarsku glinu.

Državni ured za reviziju predlaže pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina, te pribavljene podatke provjeravati, analizirati i sistematizirati s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama. Državni ured za reviziju predlaže dostaviti propisane obrasce za upis ugovora o koncesiji u skladu s odredbama Pravilnika o registru koncesija.

Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji

U skladu s odredbom članka 192. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (Narodne novine 40/12, 51/12 i 90/13), Ured državne uprave donio je Pravilnik o unutarnjem redu, kojim su utvrđene ustrojstvene jedinice i njihov djelokrug te broj službenika i namještenika po službama i ispostavama, s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća te stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje.

U skladu sa spomenutim Pravilnikom, poslovi iz područja rudarstva obavljaju se u Službi za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove, a obavlja ih voditelj službe. Obzirom da voditelj službe za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove obavlja i druge poslove koji su u nadležnosti službe, zaposlenih za obavljanje poslova dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje registra i evidencija, te kontrolu obračuna i naplate naknade za eksploataciju mineralnih sirovina nema dovoljno. U kolovozu 2016. objavljen je javni natječaj za prijem službenika, na radno mjesto samostalnog upravnog referenta za gospodarstvo, koji prema Pravilniku treba obavljati dio poslova u vezi gospodarenja mineralnim sirovinama.

Ured državne uprave osigurao je odgovarajuću tehničku podršku za učinkovito obavljanje poslova iz područja rudarstva. Koncesionari dostavljaju podatke određene propisima kojima se uređuje dodjela koncesija i obračun naknade za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u Ured državne uprave gdje se potrebni podaci unose u registar koncesija.

Postupak dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama te podzakonskim propisima o rudarstvu, tako da Ured državne uprave nije donosio unutarnje procedure o dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina.

Prema podacima iz Registra eksploatacijskih polja, početkom 2016., na području Županije je dvanaest eksploatacijskih polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, od čega jedanaest za eksploataciju građevinskog šljunka i pijeska i jedno za eksploataciju opekarske gline.

U tablici broj 2 daju se podaci o odobrenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, te podaci o fiksnom dijelu naknade za mineralne sirovine prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 2

Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te podaci o fiksnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
Građevinski šljunak i pijesak						
1.	Turčišće I	11.3.1998.-3.4.2025.	12,80	81.160,00	81.170,00	-10,00
2.	Turčišće II	16.11.1997.-3.4.2025.	12,80	80.640,00	80.640,00	0,00
3.	Verk-Zavrtje	7.11.1995.-14.12.2020.	11,30	72.602,00	72.602,00	0,00
4.	Galovo-Totovec	4.4.1995.-31.12.2031.	12,05	75.932,00	75.940,00	-8,00
5.	Cirkovljan	25.12.1981.-	45,80	433.708,00	433.709,00	0,00

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
6.	Ivanovec	16.11.1984.-21.12.2020.	92,05	889.526,00	889.526,00	0,00
7.	Kuršanski lug-Poleve	25.12.1981.-	4,50	28.505,00	28.510,00	-5,00
8.	Poredje	16.11.1984.-	15,31	123.408,00	123.440,00	-32,00
9.	Turčišće	13.4.1972.-	22,90	181.721,00	181.812,00	-91,00
10.	Držimurec-Strelec	10.3.2008.-9.8.2015.	6,34	43.262,00	43.262,00	0,00
11.	Prodi	19.6.2007.-7.2.2028.	13,50	103.828,00	103.826,00	2,00
Opekarska glina						
12.	Šenkovec	25.6.1982.-31.12.2034.	41,98	413.155,00	413.155,00	0,00
Ukupno			291,33	2.527.447,00	2.527.592,00	-145,00

Za dvanaest odobrenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije površine 291,33 ha utvrđene su obveze za fiksni dio naknada za mineralne sirovine u iznosu 2.527.447,00 kn. Plaćene su u cjelokupnom iznosu. U tablici nisu navedeni rokovi do kojih vrijede odobrenja za eksploatacijska polja Cirkovljan, Kuršanski lug-Poleve, Poredje i Turčišće jer rješenja ne sadrže taj podatak.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine odnosno naknade za površinu eksploatacijskog polja obračunane su i naplaćivane u iznosima propisanim odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 158/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011., Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014., s tim da su pojedinim ovlaštenicima naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Od dvanaest eksploatacijskih polja, ugovori o koncesiji su zaključeni za osam eksploatacijskih polja, od čega za sedam eksploatacijskih polja građevinskog šljunka i pijeska i eksploatacijsko polje opekarske gline. Za četiri eksploatacijska polja šljunka i pijeska, odobrenja za izvođenje rudarskih radova izdana po prijašnjim propisima nisu zamijenjena za ugovore o koncesiji. Odobrenje za izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju šljunka i pijeska Cirkovljan, izdano po prijašnjim propisima, zamijenjeno je u 2015. za rješenje o davanju koncesije. Odobrenja za eksploataciju šljunka i pijeska na tri eksploatacijska polja (Turčišće, Kuršanski lug-Poleve i Poredje), izdana po prijašnjim propisima, nisu zamijenjena do konca rujna 2016. za rješenja i ugovor o koncesiji.

Odobrenje za izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju Cirkovljan od 11. studenoga 1996., u kojem nije naveden rok do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, zamijenjeno za rješenje o davanju koncesije u listopadu 2015.

Ugovor o koncesiji nije zaključen jer je zemljište na kojem se nalazi navedeno eksploatacijsko polje u državnom vlasništvu, a koncesionar nema ugovor ili odluku nadležnog državnog tijela (Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom) na temelju kojeg bi stekao pravo korištenja navedenog zemljišta. Odobrenja za eksploataciju šljunka i pijeska na tri eksploatacijska polja, Turčišće od 31. prosinca 1996., Kuršanski lug-Poleve od 25. prosinca 1981. i Poredje od 24. srpnja 1986., nisu zamijenjena za rješenja i ugovor o koncesiji jer ovlaštenik eksploatacijskih polja Turčišće i Kuršanski lug-Poleve nije dostavio potvrdu Porezne uprave o podmirenim obvezama s osnova javnih davanja, a ovlaštenik eksploatacijskog polja Poredje nije dostavio potvrdu da nije zatečen u nezakonitom istraživanju i/ili eksploataciji mineralnih sirovina.

Prema obrazloženju Ureda državne uprave ovlaštenik eksploatacijskog polja Turčišće i Kuršanski lug-Poleve nije u mogućnosti dostaviti potvrdu kojom dokazuje da ima podmirena dugovanja s osnova javnih davanja prema Republici Hrvatskoj jer Porezna uprava ima evidentirano dugovanje iz 2000. za koje je u 2002. zaključen Ugovor o nagodbi. Obzirom da ovlaštenik smatra da je dugovanje podmireno podnio je žalbu samostalnom sektoru za drugostupanjski postupak. Žalbeni postupak je u toku. Ovlaštenik eksploatacijskog polja Poredje nije u mogućnosti dostaviti potvrdu rudarske inspekcije da nije zatečen u nezakonitom istraživanju i/ili eksploataciji mineralnih sirovina jer se protiv njega vodi sudski spor radi dubljeg iskopa od dozvoljenog na određenim kotama.

Prema obrazloženju Ureda državne uprave tužbu je podnijelo Državno odvjetništvo, ali ju je 29. listopada 2012. povuklo. Državno odvjetništvo ponovo je podnijelo tužbu koju je Trgovački sud u Bjelovaru rješenjem od 13. ožujka 2015. odbio. Na navedeno rješenje Državno odvjetništvo podnijelo je žalbu Visokom trgovačkom sudu u Zagrebu. Upravni spor je u toku.

Prema odredbama članka 166. Zakona o rudarstvu, fizičkoj ili pravnoj osobi koja je na temelju pravomoćnog akta-odobrenja za izvođenje rudarskih radova izdanog po prijašnjim propisima stekla pravo eksploatacije mineralne sirovine, to odobrenje zamjenjuje se za rješenje o davanju koncesije radi usklađenja s propisima o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu do isteka roka navedenog u tom odobrenju.

Ako u odobrenju nije naveden rok do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, preostali rok će se utvrditi rješenjem sukladno provjerenim rudarskim projektima temeljem kojih je doneseno odobrenje, a isti ne može biti duži od 40 godina. Na temelju rješenja kojim se zamjenjuje odobrenje za koncesiju tijelo nadležno za rudarstvo sklapa ugovor o koncesiji. Tijelo nadležno za rudarstvo dužno je provesti postupak u roku dvije godine od dana stupanja na snagu zakona o rudarstvu, odnosno do svibnja 2015.

Državni ured za reviziju nalaže rješenja kojima je odobreno izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskim poljima Turčišće, Kuršanski lug-Poleve i Poredje, izdana po prijašnjim propisima bez navedenog roka do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, zamijeniti za rješenja i ugovore o koncesiji. Za eksploatacijsko polje Cirkovljan, za koje je odobrenje za izvođenje rudarskih radova izdano po prijašnjim propisima zamijenjeno za rješenje o koncesiji, zaključiti ugovor o koncesiji prema odredbama Zakona o rudarstvu.

Četiri koncesije za eksploataciju građevinskog šljunka i pijeska na eksploatacijskim poljima Turčišće I, Turčišće II, Verk-Zavrtje i Galovo-Totovec dodijeljene su tijekom 1995., 2000. i 2006. prema prijašnjim propisima. Za eksploatacijska polja Turčišće I, Turčišće II, Verk-Zavrtje i Galovo-Totovec ugovori o koncesiji zaključeni su na temelju zahtjeva rudarskih gospodarskih subjekata za dodjelu koncesije za izvođenje rudarskih radova na navedenim eksploatacijskim poljima, koja su im prethodno odobrena, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 190/03 - pročišćeni tekst), koji je bio na snazi od lipnja 1991. do srpnja 2009., Pravilnika o postupku ishođenja odobrenja za dodjelu eksploatacijskog polja, odobrenja za izvođenje rudarskih radova i građevinske dozvole za građenje rudarskih objekata i postrojenja, kao i dozvole za upotrebu rudarskih objekata i postrojenja (Narodne novine 53/A/91), koji je bio na snazi od srpnja 1991. do rujna 1998. i Pravilnika o eksploataciji mineralnih sirovina (Narodne novine 125/98), koji je bio na snazi od rujna 1998. do studenoga 2013.

Eksploatacija tehničko građevnog-kamena na eksploatacijskom polju Galovo-Totovec obavlja se na temelju rješenja i ugovora o koncesiji iz travnja 2006. Rješenjem iz travnja 2006. eksploatacija je odobrena do 31. prosinca 2031. Eksploatacija tehničko građevnog kamena na eksploatacijskim poljima Verk-Zavrtje, Turčišće II i Turčišće I obavlja se na temelju rješenja iz studenoga 1995. i 1997. te ožujka 1998. Ugovorima o koncesiji odobrena je eksploatacija na eksploatacijskom polju Verk-Zavrtje do prosinca 2025., Turčišće I i Turčišće II do travnja 2025.

Dvije koncesije za eksploataciju građevinskog šljunka i pijeska na eksploatacijskim poljima Držimurec-Strelec i Prodi dodijeljena su tijekom 2010. i 2013. Ugovori o koncesiji zaključeni su na temelju provedenog natječaja za dodjelu koncesije odnosno Zakona o rudarstvu (Narodne novine 75/09 i 49/11), koji je bio na snazi od srpnja 2009. do svibnja 2013.

Dva odobrenja za eksploataciju građevinskog šljunka i pijeska na eksploatacijskom polju Ivanovec i opekarske gline na eksploatacijskom polju Šenkovec izdana po prijašnjim propisima zamijenjena su za rješenja i ugovore o koncesiji tijekom 2015. i 2016.

Prema odredbama članka 51. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju te plaćanja svih drugih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela. O postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji dužan je obavijestiti nadležno državno odvjetništvo. Također je dužan do 1. lipnja tekuće godine, za prethodnu godinu, dostaviti Ministarstvu financija izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara, a osobito u odnosu na plaćanje naknade za koncesiju, poduzete radnje vezane uz nadzor rada koncesionara, pokrenute mjere prisilne naplate naknade za koncesiju i drugih novčanih obveza po osnovi nalaza/rješenja inspekcijskih i drugih službi, raskinute ugovore o koncesiji i one koji su u procesu raskida, te druge bitne podatke o izvršenju ugovora o koncesiji. Izvješće se dostavlja na obrascu koji Ministarstvo financija objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Ured državne uprave redovito je pratio izvršavanje plaćanja naknade za koncesiju pribavljanjem od koncesionara podataka o iskazanoj tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine. Također je na propisanom obrascu, redovito dostavljao izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara.

Za obračun naknade za koncesiju propisan je obrazac na kojem koncesionari dostavljaju podatke za obračun naknade za koncesiju za varijabilni dio. Obrazac sadrži podatke o osnovici za obračun naknade, ugovorenom postotku za obračun naknade, količini otkopane mineralne sirovine, ugovorenoj cijeni te utvrđenoj obvezi za varijabilni dio naknade. Dva koncesionara, koja eksploatiraju mineralne sirovine na eksploatacijskim poljima Držimurec-Strelec i Prodi, dostavljali su tromjesečno UPK obrazac koji osim osnovice za obračun naknade, ugovorenog postotka te utvrđene obveze za varijabilni dio naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina sadrži i podatke o izvađenim količinama mineralne sirovine i cijeni mineralne sirovine, a tri koncesionara koja eksploatiraju mineralne sirovine na eksploatacijskim poljima Poredje i Turčišće I i II dostavljali su obrazac koji osim navedenih podataka sadrži podatke o izvađenim količinama mineralne sirovine, dok podatke o cijeni ne sadrži. Sedam koncesionara dostavljaju tromjesečno UPK obrazac na kojem je iskazana osnovica za obračun naknade (vrijednost izvađene količine mineralne sirovine u prethodnom tromjesečju), ugovoreni postotak za obračun naknade (5,0 %) te utvrđena obveza za varijabilni dio naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina. Količina izvađene mineralne sirovine u prethodnom tromjesečju i cijene nisu iskazane.

Ured državne uprave ne vodi evidenciju o otkopanim količinama i tržišnoj vrijednosti otkopanih količina mineralnih sirovina prema pojedinim ugovorima i eksploatacijskim poljima na kojima su otkopane. Na zahtjev Državnog ureda za reviziju pribavio je od koncesionara podatke o izvađenim količinama mineralne sirovine od 2013. do 2015.

Državni ured za reviziju predlaže tražiti od koncesionara da dostavljaju tromjesečno podatke o otkopanim količinama mineralnih sirovina u m³ i tržišnoj vrijednosti m³ otkopane mineralne sirovine koja ne može biti manja od tržišne vrijednosti utvrđene Elaboratom o rezervama.

U tablici broj 3 daju se podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine) na području Županije za dvanaest eksploatacijskih polja za koja su dodijeljene rudarske koncesije ili odobrenja za izvođenje rudarskih radova, a koji su rudarske radove obavljali između 2002. i 2015., prema podacima iz Registra koncesija.

Tablica broj 3

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, za koja su dodijeljene rudarske koncesije ili odobrenja za izvođenje rudarskih radova te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine

Redni broj	Naziv polja	Trajanje koncesije za eksploataciju	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) u kn		
			Zaduženje	Naplaćeno s kamatama	Stanje na dan 13.4.2016.
	1	2	3	4	5
Građevinski šljunak i pijesak					
1.	Turčišće I	3.4.2000.-3.4.2025.	497.072,00	497.439,00	-367,00
2.	Turčišće II	3.4.2000.-3.4.2025.	460.770,00	463.263,00	-2.493,00
3.	Verk- Zavrtnje	13.12.1995.-14.12.2020.	82.269,00	92.165,00	-9.896,00

Redni broj	Naziv polja	Trajanje koncesije za eksploataciju	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) u kn		
			Zaduženje	Naplaćeno s kamatama	Stanje na dan 13.4.2016.
4.	Galovo-Totovec	18.4.2006.-31.12.2031.	602.313,00	602.313,00	0,00
5.	Cirkovljan	26.3.2004.-	549.674,00	549.674,00	0,00
6.	Ivanovec	21.12.2015.-21.12.2020.	1.995.452,00	1.995.452,00	0,00
7.	Kuršanski lug-Poleve	25.12.1981.-	531.430,00	532.650,00	-1.220,00
8.	Poredje	9.9.2003.-	853.176,00	856.060,00	-2.884,00
9.	Turčišće	31.12.1996.-	121.774,00	131.412,00	-9.638,00
10.	Držimurec-Strelec	9.8.2010.-9.8.2015.	470.557,00	470.561,00	-4,00
11.	Prodi	7.2.2013.-7.2.2028.	102.211,00	86.938,00	15.273,00
Opekarska glina					
12.	Šenkovec	31.12.1994.-31.12.2034.	237.246,00	239.249,00	-2.003,00
Ukupno			6.503.944,00	6.517.176,00	-13.232,00

Ugovorima o koncesiji, koncesionari su se obvezali da će varijabilni dio naknade za mineralne sirovine odnosno naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine plaćati na način utvrđen zakonskim i podzakonskim propisima, kojima je određena naknada za koncesiju, odnosno u visini propisanog ili minimalnog propisanog iznosa.

Tako su naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine obračunane i naplaćene prema odredbama Odluke o naknadi za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 101/04), koja je bila na snazi od srpnja 2004. do prosinca 2009. i kojom je naknada bila utvrđena u visini 2,6 % ukupnog prihoda ostvarenog prodajom mineralne sirovine, Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011. i kojom je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade bio utvrđen u visini 7,5 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i kojom je varijabilni dio naknade bio utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, te Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014. i kojom je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, s tim da su pojedinim koncesionarima naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Obveze koncesionara za varijabilni dio naknade za eksploataciju mineralnih sirovina u iznosu 6.503.944,00 kn naplaćene su u iznosu 6.517.176,00 kn. Potraživanje u iznosu 15.273,00 kn za eksploataciju mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju Prodi plaćeno je u lipnju 2016.

Ured državne uprave nije kontrolirao tržišne cijene niti uspoređivao s cijenama iz Elaborata o rezervama mineralnih sirovina jer navedene elaborate nije imao za većinu eksploatacijskih polja.

Rješenja o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, koja nadležno povjerenstvo dostavlja Uredu državne uprave, ne sadrže podatak o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata, niti je propisana obveza rudarskih gospodarskih subjekata da Uredu državne uprave dostavljaju navedeni elaborat. Ured državne uprave je dužan pribaviti podatak o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz elaborata o rezervama mineralnih sirovina te podatak o izvađenim količinama mineralne sirovine jer je dužan kontrolirati ispravnost obračuna varijabilnog dijela naknade za eksploataciju mineralnih sirovina.

Odredbama Zakona o rudarstvu i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, propisano je da iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, koji rudarski gospodarski subjekt mora izraditi kako bi od nadležnog povjerenstva ishodio rješenje o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, a koju je dužan potvrditi svakih pet godina.

Državni ured za reviziju predlaže kontrolirati tržišne cijene i obavljati usporedbu s cijenama iz Elaborata o rezervama kako te cijene ne bi bile manje od cijena iskazanih u tehno-ekonomske ocjeni iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena. Također predlaže zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, rudarska inspekcija Ministarstva gospodarstva provodi inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova. Prema podacima prikupljenim od Ureda državne uprave, rudarska inspekcija je od 2013. do 2015. obavila inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova na jedanaest eksploatacijskih polja o čemu su sastavljeni zapisnici, a četiri rješenja su dostavljena Uredu državne uprave. Rješenjima rudarske inspekcije iz listopada i studenoga 2013. koncesionarima je zabranjeno izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskim poljima Držimurec-Strelec i Šenkovec dok na poslove odgovornog voditelja izvođenja rudarskih radova ne zaposle stručnu osobu u punom radnom vremenu u skladu s odredbom članka 82. Zakona o rudarstvu.

Rješenjem rudarske inspekcije iz travnja i listopada 2015. koncesionarima je zabranjeno izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskim poljima Kuršanski lug-Poleve i Ivanovec bez ugovora o koncesiji. Ugovor o koncesiji zaključen je za eksploatacijsko polje Ivanovec 21. prosinca 2015., a za eksploatacijsko polje Kuršanski lug-Poleve nije zaključen.

Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi

Prema odredbama članaka 69. i 101. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt odgovara za štetu u prirodi i okolišu nastalu izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju, dužan je tijekom izvođenja te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova provesti sanaciju prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi, provesti mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš te o tome izvijestiti rudarsku inspekciju i inspekciju zaštite okoliša, koje izdaju potvrde o provedbi spomenutih mjera, nakon čega davatelj koncesije donosi rješenje o brisanju rudarskog gospodarskog subjekta kao ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, a može donijeti i rješenje o brisanju eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja.

Ako rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, davatelj koncesije naložit će mu provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provede sanaciju, to će se učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.

Prema stanju koncem 2015. od dvanaest eksploatacijskih polja koje je Ured državne uprave odobrio rudarskim gospodarskim subjektima, za četiri eksploatacijska polja odobrenja za izvođenje rudarskih radova nisu zamijenjena za ugovore o koncesiji, jedan ugovor o koncesiji istekao je u 2015., a sedam ugovora o koncesiji je važeće. Za eksploatacijsko polje Držimurec-Strelec, za koje je ugovor o koncesiji istekao 2015. zaključen je novi ugovor o koncesiji u kolovozu 2016.

Rudarska inspekcija nije dostavila Uredu državne uprave, od 2013. do 2015., rješenja kojima bi utvrdila nepravilnosti koje se odnose na sanaciju terena tijekom izvođenja rudarskih radova.

Prema odredbi članka 31. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je prije stupanja na snagu ugovora o koncesiji prikupiti od odabranog najpovoljnijeg ponuditelja odnosno podnositelja zahtjeva za dobivanje koncesije potrebna jamstva i/ili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji (zadužnice, bankarske garancije, osobna jamstva, mjenice, polog i ostalo) u iznosu određenom u skladu s procijenjenom vrijednosti koncesije te redovito provjeravati valjanost instrumenata osiguranja.

Prema odredbi članka 76. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt kojem se daje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, dužan je prije zaključivanja i potpisivanja ugovora o koncesiji dostaviti davatelju koncesije jamstvo za troškove sanacije eksploatacijskog polja, a prema odredbi članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, davatelj koncesije dužan je redovito provjeravati valjanost jamstva.

Ured državne uprave pribavio je od svih rudarskih subjekata koji obavljaju eksploataciju na odobrenim eksploatacijskim poljima jamstvo za troškove osiguranja naplate naknade za koncesiju odnosno naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji i troškova sanacije eksploatacijskog polja. Jamstva su ugovorena za četiri eksploatacijska polja i to za eksploatacijsko polje Ivanovec i Prodi 1.000.000,00 kn, Držimurec-Strelec 300.000,00 kn i Šenkovec 200.000,00 kn. Za ostala eksploatacijska polja nisu ugovorena jamstva ali su pribavljena u ukupnom iznosu 1.600.000,00 kn te sveukupno iznose 4.100.000,00 kn.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s propisima, planovima i unutarnjim procedurama u vezi s eksploatacijom mineralnih sirovina, ocijeniti registre i evidencije o rezervama i eksploataciji mineralnih sirovina, ocijeniti dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina i obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način, ocijeniti provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine i izvršenje ugovora o koncesiji te ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

Na temelju provedene revizije, Državni ured za reviziju primjenom utvrđenih kriterija, ocjenjuje da je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće preporuke:

- Srednjoročnim i godišnjim planovima davanja koncesija planirati davanje koncesija za eksploatacijska polja za koja ugovori o koncesiji istječu u godinama za koje se planovi donose.
- Tražiti od koncesionarima da dostavljaju tromjesečno podatke o otkopanim količinama mineralnih sirovina i tržišnoj vrijednosti m³ otkopane mineralne sirovine koja ne može biti manja od tržišne vrijednosti utvrđene elaboratom o rezervama. Pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina, te pribavljene podatke provjeravati, analizirati i sistematizirati s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama. Dostavljati Ministarstvu financija propisane obrasce za upis novih ugovora o koncesiji u Registar koncesija.
- Rješenja kojima je odobreno izvođenje radova na eksploatacijskim poljima Turčišće, Kuršanski lug-Poleve i Poredje, izdana po prijašnjim propisima bez navedenog roka do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, zamijeniti za rješenja i ugovore o koncesiji. Za eksploatacijsko polje Cirkovljan, za koje je odobrenje za izvođenje rudarskih radova izdano po prijašnjim propisima zamijenjeno za rješenje o koncesiji, zaključiti ugovor o koncesiji.
- Kontrolirati tržišne cijene i obavljati usporedbu s cijenama iz Elaborata o rezervama kako te cijene ne bi bile manje od cijena iskazanih u tehno-ekonomskoj ocjeni iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena. Zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela poboljšanju postupanja pri donošenju planova, vođenju propisanih registara i evidencija, provođenju postupaka usklađenja s odredbama važećeg Zakona o rudarstvu, kontroli obračuna naknade za mineralne sirovine i provedbi odgovarajućeg nadzora, što bi pridonijelo i učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Županije.

OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE

Ured državne uprave je prihvatio preporuke i naloge Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da nisu planirali nove koncesije za eksploataciju šljunka i pijeska u 2013. na novom eksploatacijskom polju jer je trebalo izmijeniti prostorni plan jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalazi eksploatacijsko polje i prikupiti potrebnu dokumentaciju, a Ured nije imao saznanja da će se to dogoditi u 2013. Navodi da je ugovor o koncesiji za eksploataciju šljunka i pijeska na eksploatacijskom polju Držimurec-Strelec zaključen 2010. na rok pet godina jer je koncesionar u tom vremenu imao pravo služnosti na zemljištu, ali je predviđena mogućnost da se produžetkom prava služnosti na zemljištu i ugovor o koncesiji produži. Obzirom da je Ured navedeni ugovor smatrao već postojećim ugovorom, nije planirao davanje koncesije u godini do koje je koncesija odobrena, a ubuduće će ovakve slučajeve planirati srednjoročnim i godišnjim planovima davanja koncesije.

Za dostavljanje propisanog obrasca za upis novog ugovora o koncesiji u Registar koncesija navodi da su propust ispravili odmah po upozorenju Državnog ureda za reviziju, unosom propisanog obrasca, a dostavili su ugovor o koncesiji zaključen u prosincu 2015. u Registar koncesija. Nadalje navodi da koncesionari redovito dostavljaju obrasce o rezervama mineralnih sirovina i godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina Ministarstvu gospodarstva, a u narednom razdoblju će tražiti od koncesionara dostavljanje propisanih Obrazaca Uredu državne uprave.

Za dodjelu koncesija, obračun i naplatu naknade za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji navodi da poslove vezane za rudarstvo obavlja voditelj Službe za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove. Obzirom da voditelj obavlja i druge poslove iz djelokruga rada službe trebalo je povećati broj djelatnika koji obavljaju poslove vezane uz dodjelu koncesija. Zbog navedenog je 2. studenoga 2016., nakon provedenog natječaja, zaposlen samostalni upravni referent za gospodarstvo koji će obavljati i dio poslova u vezi gospodarenja mineralnim sirovinama. Navodi da se u nadležnosti Ureda nalazi dvanaest odobrenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, da su za osam eksploatacijskih polja zaključeni ugovori o koncesiji, a za četiri eksploatacijska polja koja imaju odobrenje za izvođenje radova po prijašnjim propisima ugovori o koncesiji nisu zaključeni jer koncesionari nisu dostavili potrebnu dokumentaciju. Za eksploatacijsko polje Poredje koncesionar je u listopadu 2016. dostavio Uredu državne uprave presudu Općinskog suda iz Varaždina kojom je koncesionar oslobođen optužbe da je protivno propisima obavljao eksploataciju rudnog blaga, a nakon dostavljanja potrebne dokumentacije (čije je pribavljanje u tijeku) zamijenit će odobrenje za izvođenje rudarskih radova po prijašnjim propisima za rješenje i ugovor o koncesiji. Za eksploatacijsko polje Cirkovljan koncesionar nije riješio pravo služnosti na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske, a za eksploatacijska polja Turčišće i Kuršanski lug-Poleve koncesionar nije pribavio potvrdu Porezne uprave kojom dokazuje da nema nepodmirenih dugovanja s osnova javnih davanja u Republici Hrvatskoj. Odmah nakon što koncesionari dostave potrebnu dokumentaciju Ured će izdati rješenja o dodjeli koncesije i zaključiti nove ugovore o koncesiji na rok određen prema stanju rezervi mineralnih sirovina i godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovine koji ne može biti duži od 40 godina.

Navodi da će od koncesionara tražiti da dostavljaju Elaborate o rezervama mineralnih sirovina za svako eksploatacijsko polje (iako nije propisano) kako bi mogli kontrolirati tržišne cijene i uspoređivati ih s cijenama iz navedenog Elaborata kako te cijene ne bi bile manje od cijena iskazanih u tehno-ekonomskoj ocjeni iz Elaborata o rezervama mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena.